

Ziaek Fellenad.

Stockholm, tryckt hos P. Palmquists Aktiebolag. 1906.

N:o 6.

Wuoratjis-manon 1906.

Wuoſtas jafke.

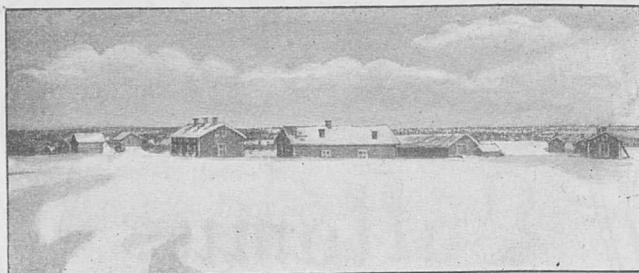
Väckamus Samita våta akti manon pasatis-mano rajest kitta wuoratjis-mano radjai.
Färt nummerin lä 16 piele. Hadde: 50 öre jake åutäst. Äwtä nummera hadde lä 10 öre.

Tat puorre wuoto.

Jus kuttik muſte nåu latjat:
Mi talka jaſlokin?
Ja lâkus åbbâ nuokes tat,
Att' årro Jesuſin,
Att' tårwostalla ſu nala,
Wara ja ſarjaſi nala?
Mån waſtetaw: Tat nuokes lä.
Nanos tat wuoto lä.

Tat puorre wuoto ſtaika ain,
Kå mân läw jaſmemin.
Tan fallo-wuoton wiesow mân
Ja jamaw jaſlokin.
Kå jaſmem-påddå påtam lä,
Te iw mân åbbâ ſuorkaneh,
Jutt' Jesuſ wadda warainis
Mu pâſsat almasis.

(Paulotuuvva kå n:o 73 firjen Sions Toner: "Om någon mig utspörja will".)

Jötjiwkuus mân jaulah tunji, atte jus tân jakaluluh, te tân
åttjoluluh wuoinet Jupmela härlokuotaw?

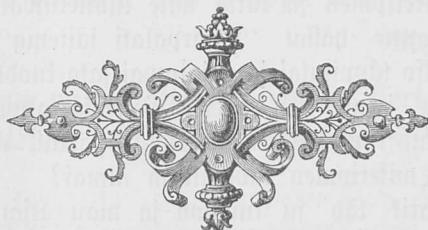
Joh. 11: 40.

Takkas warres ja njalkes juowwašaw tħaffit Härre kruoptai
mieška hapsa fuoutelin, wai kaikah tah, kuitih läh surkon Sionin,
lulun awwoſit ja arwoſmuwwat. Taw pakow sān jaulai tan
tjierro Mariai fu ietħelis wielsa kruopta fuoran, walla sān jaula
taw kaikaita taita waimoita ai, kuitih läh njuorranam āħke rätt
nakah jaffet ja kuitih kuitijih ietjaşa nieta padjel Härre Jeſuſa
āutān. I kaunoh aktak nieta, mi lä nāu lässjāt, atte sān i mata-
luluh wieketit — i kaunoh nāu lässis tierke, atte sān i mataluluh
lägnit taw mia harto nalte, jus mi wal waddep taw fu kietai
fiſa. Walla man taiwai tat fjaðda, atte mi taikkap taw pahaw
wil paħapun taina, atte mi äp fitħ jaffet ja atte mian läh nāu
ätna mārrāħah ietjame pirra! Taiwai mi arwetip, atte tat, maſte
mia surko pāta, lä nāu lässjāt, atte mi tan tieti mattep wajal-
tattet taw wiekew ja jaſſatuſaw, maina Jupmel tan radjai lä
arwoſmattam miaw. Jeme mi läp nāu wajaltakkah ja fitotim-
meh. Mian lä te kā ſkipak harjanim, atte alo fuoktaſtallap ja
kuitip, ja taſte matta ăllo neures kriktiſsuotaw pātet, mi i ābbāniſ
hieweteh Kristuſa puorrewuotaw. Surkolatj ja ſkipak miella lä
taiwai wiſken tasa, walla taiwai lä nāu ai, atte taikkar kuitiſidje
ſieloh läh täddom lafa swainalatjwuota wuollai, nāu atte fi Kristuſa
finne āh wuoinah ietjataw kā taw karra tuopmaraw, walla āh
wuoinah taw armokis pajemus präſtaw, kuttii matta armolaſtet mia
ſuttoi padjel. Falloj lä nāu waiwalatj jaffet tan ălles antakiſ-
luitema nala ja mannawuota nala Jupmela lunne, maw ādtjo

tässje wal Kristuſa tieti. Tat tärro jierme wuoſti, atte mi kalkap jaffet armo nala, kānne mi äp wuoineh ietjataw kā ſuttow, ja atte mi kalkap jaffet iellema ja pajas-tjuodtjelime nala, kānne tässje wal jampem ja tässjanim wuoino. Walla mi wiertip tauk lärranit atnet ietjame jiermew t̄hatnaſin ja jaffet, kānne i mite tāiwo wuoinoh. Tässje wal tan laſai ädtjop mi wuoinet Jupmela härlökuotaw. Talloī kalka tat, mi lä fjaunyat, fjaaddat tjielkaſin, ja tat, mi lä matotipme, kalka fjaaddat matteliſhan; tat autos mietſe kalka fjaaddat paradiſan, ja ruuwa mi kalkap t̄hagget waras blommait ja kiedjekit, kānne mi äuteput eime wuoineh ietjataw kā tjielkes pieftakit ja neures raſit. Härra keta i läh åmetum, atte tat i mateh wieketit; jutte Härra ålkes keta matta kaika ietjaitattet.

I läh tat nuokes, jus mi naſin aina pale läp mattam wiſſast ja ållasit jaffet Härra armo-tāiwotasai nala, jutte ojaffo påta waſt ruoptot wil ſtuorap famoina, ja talloī fullo waimo ſinne, nau kā i kāſſek luluh jaffam Härra pakko nala. Tan tieti wierti jako harjanim ja åtsåtim fört peiwe åtåſtuwwat, nau atte mi lärranip jaffet kaikai Jupmela pakoi ja tāiwotasai nala, waiko mia ietjame jierme ja miella jaulalului ållo ietjataw. Kānne i kaunoh jako åtjåtim, tanne i fjaattah riektä wiſſeswuota jako ſinne. Tat kuttī alo wuollotalla ietjas nanos jako tieti, sän i ain tieteh, maw tat ſatnes jaffo atna ietjas ſinne. Muoratinne ja waiwetimme ſeunis kāino nanne paita jako tjuoukas tjielkaſapmuſit. Tässje wal tan laſai lärran almatj tſieggit ietjas kātew "tan fallo nala, mi ſtaika, waiko åbbā wäralt lului ſlapmat". Ja talloī jaula almatj: "Kristus lä mu wuoto, taste påta tärwo". Jus taſkar jaffo äna änaput lului ällat kristakasai waimoi ſinne, te lului tat åutålt-farnom ållituwwat: Härra härlökuota kalka pikotuwat, ja kaika ådtje kalka aktan wuoinet, atte Härra njalme lä hållam.

Ej. 40: 5.

Fanka ja falfo.

Mädden sajen stuorra sääwa katten tjuodtjoh alla tärnah, mai kietjen läh stuorra lampoh, mah puollih kätjo ijaw ja wuoinojih mälkti sääwwai, nääu atte tah, kutilh pärjästih sääwan ijan, mattih tietet, känne si läh, ja kattit ietjasa taffar sajist, känne lä thäkes tjatse ja ätna falloh tjatse sinn. Tain tärnain wiesjoh ålmah, kutilh kattijih lampoit nääu, atte si äh åttjoh jaddat. Dah tärnah kätjotuwih fyran.

Tan stuorra Raska-sääwan Italia lafka lä säämes suoloi, man namma lä Elba. Tanne lä allla fyra-tärna, ja atjak sääti, atte tat ålmäi, kuttii katti fyra-lampow, piuti säämes falfov. Tan unna lättatja juoskai si paper-piekkie tabritum. Fyra-kattar nuolai paperaw ja kätjai, mi tat lidtja. Te sän wuolini, atte tan papera nala si tjaletum räkkälwis känäkässai muttem fankast, kuttii si säämes fankakäten, mi si tan tärna lakköön.

Tan kirjen si tjaletum, atte tat fanka, kuttii nääu åutosslakai si radjam ietjas armo-åtnomaw känäkässai, si wifiketipmen årrom fankakäten 20 jake muttem asjje tieti, man sän ilam taffam. Sän si mäddde pale tietetam, atte sän si wifiketipme, walla ilam aktak sittam jakket tan waiwan ålma suptha saw.

Hå sän te säämes peiwe si piebmamin falloit, mah prufojin pätet laipe-piekit päräjtöt su fluokko winteka åksolin, te pätii häkkat sunji tat ussjolmis, atte jus sän lulusi liffastit täppit falfov, te tat matalului kuod-det sakav suste surstai jala åiwai, ja te sän tan laka pääsalului luowas.

Wimak sän liffasti täppit åwtaw falfov, ja tan falfo juoskai tabriti sän ietjas kirjew. Te sän pajai falfov hallanit.

Fyra-kattar rajai talaka tan kirjew pajemus tuopmari, kuttii ai wattii kättjomaw, atte tan ålma asjje kalkai åtaäjist puwtetuowat räktasa åuti, tan tåiwon, atte fanka ikkape si wifiketipme tan asjjai, man åutäst sän tjäkkähi fankakäten, ja te sjattai nääu, atte ålmai aito fulatuwai wifiketipmen ja taffa wite luovitetuwai luowas.

Mattakus tanne hållat "wuorpalatj säätema" pirra, kå tat unna hoppelis falfo täppitalai ja rajatuwai saka-kuoddien känäkässai?

Slamkus tat ienni tan iekewe rieketfärtoikuota ja sätnes-wuota stuorra laka, mi nääu åutosslakai parkai, wai puwtalului fridjawuotaw tan wifiketipmen tuobmitum ålmai?

"Man tadžatik läh su tuomoh ja man åtsjätk su künöh!"

Kåfjut ja råkkålit, wai ti äppit luluh fättjalipmai påtet.
Matt. 26: 41.

Jutte tan pakto, atte son ietj lä fiertam ja fättjalum,
matta sån wieketit tait, kutilh fättjaluwwih.

Ebr. 2: 18.

Prinsessa Eugenie.

Ülläh kalle kāntkalatj prinsessah ja furstinnah, kūtih läh atnam taffkar puolle jupmelpalolatjwuotaw ja pāntas kiereswuotaw kā prinsessa Eugenie, mia kānākaşa åbba, kūtti jami tan jaken 1889.

Su waimo puoli wainost wieketit tait su kuoime=almatjit, kūtih ledjin nietan ja waiwen. Käik åutemuhat sān ani mārråhaw häjos ja skipas manai pirra, ja mātten sajen kaunojih mana=häimah ja tåpeh skipas almatjita, mah wittanastih su kiereswuota pirra. Tanne mi mattep muitajattet tuon stuorra Eugenia-häima pirra Stockholman, kānne ätna skipas ja waiwan manah ådtjoh puorre suittimaw, ja ai Lannaware mana=häima pirra Tjåkterasa suoknan, kānne same manah ådtjoh älatusaw ja åpatusaw.

Üllam tauk kuoros wal manah, kūtih ådtjön åsēw tan iettſelis furstinna kiereswuotast ja mārātimest.

Gotlanda suollon, kānne prinsessa Eugenie li tsieggim allashja siettos häimaw, man namma lä Fridhem, kānne sān taiwai wiespoi kiesen, tanne sān manai pirra häjos ja skipas almatji tåpin ja tanne sān kiertai ätnakaw tat stuorra nietast, mi pāti su tjalmi åutåi. Sān tieti ietj, mi tauta ja skipataffa li. Härre Jupmeli li likom piedjat su nala taffkar tautaw, mi ittji mateh talkotuwat. Ja kā sān wuolini tait skipas, häjos, pāres almatjat, käifte i aktat sitah mārråhaw atnet, te pāti alo tat katjälvis su åutåi: "Kus luluh mattelis tsieggit sidji tåpew, kānne tah skipas almatjah ådtjoh wiesot?

Tjaktja pāti ja sān wuolfi wāst ruoptot Stockholmai. Tat talwe sjattai wil pahapun sunji kā åutep talweh. Tauta li sjaddam su ukha=kattarin ja ittji kāssef pajah su ålkos wuolset. Åbbå walloit ja manoit sān wierti sānkan wällahit. Talvoi, ijan, kā ittji mateh åtet, te sān alo multi tait häjos ja skipas almatjat, mait sān li wuoinam tuoin unna tåpatjin Fridhema pirra. "Si wällahih tåppe waiwi sinne ähke aneh maitek tat puorest, mi wadda munji nāu ätna käppatusaw", jaulai sān. "Jupmel lä radjam siaw mu käino nala. Maw mataw mān taffat sia åutåst?" Ja kā sān kätjai tait walwoit, mah ledjin su huotnahin, te sān multi, atte sān sāmes sajen ani muttem tiuras fierkit jala juwelait,

mait sān li arpim ietjās atje ietnest, pāres drottņik Desideriaſt. Nāu kā ältakīs pāti tat uſſjolmis ſu åutāi: "Jus mān mataluluw muobtet ietjam tiuras fierkit ja tai åutāſt tſieggit tāpew taita ſkippaſita!" Tat uſſjolmis takai ſu muorpaladžjan, ja sān wainoti wiessot, wai lului ådtjot taſkat nāu. "Mān tuotalattjat mān rākkāliw Župmeli, wai kānakīs lului mietetit taſa", jaulai sān tan pirra, "ja sān kūlai mu rākkālwāſaw". Kānakīs Karl 15 ja drottņik Jozefina mietetika mielainiſta taſa, ja te rajatuwwin tah tiuras fierkeh Englantai, kānne ſi wuoptetuwwin nāu ätna pietniki åutāſt, atte häima mati tſieggituwwat tan häjōs ſuollon taſkar ſtipas almatjita, kāi tauta i mateh taſkotuwwat.

Parko alki, ja sāmes tſappa paiken sāwa katten tan pāres Visby stata ålkolin tjuottjoi ruwva tat åtā häima ietjās puorre ja haufkes kālwoi kum ja ietjās ruodnis kartenina. Tanne li tal sāmes kriſtakīs kuina fattima wuo- len häima tſieggitum ållo ätna ſtipas almatjita. Åutāl ledjin tah wiesjom ſtuorra waneſwuo- tan, walla talle ſi ådtjōn taſkar witoingalatj ja rubmelatj ſuiti- maw, maw tāſſje wal kallekatj ſtipas almatjah ådtjoh. Tanne li ai prinsessa ietj ådtjom åtā paikew, kānne ſu kiereshuota mati parkat. Taiwai wuoji sān wuolos tan häimai, ja kā sān tjangai taſa, te pāti awwo-mājōs mādde muotoi, māsa waneſhuota ja fiertam li piedjam tjiefnalis mārkait. Nāu kā wānač pāti sān kākai lūša, hālai ſierra fārt kāinak fārtan huotnahin ja tieti ruwva, makkar fārt kānke ſiſngelatj wuoke li. Taiwai sān ietj lākāi Župmela pakow taita ſkippaſita, ja taiwai sān puwti faroniš taw åpatidjew, kuttli li ſu kuosjen Tridhemān. Huotnahi kāftan li kūfkes farſtāppe jala huonai, mi li hārwatum tſappa blommai ja laſtai kum, ja tanne tat åpatidje ani ånekis prādikow, maw prinsessa ietj kultali aktā ſtuorra kitokis- wuotaina kā ſkippaſah ietjāh. Sierra ſarnetidje li ai tan häiman, kuttli ſarneti juolke ailekin.

Prinsessa Eugenie.

Såmes pale kaunoi tai skippasi kastan såmes waiwan kuina, kutti ittji tieteh jurrä maitek taste, mi sielo kadjosipmai kusso, ja kutti ittji åbbänis laketeh kaika taste. Sån li sigenara mattoß, taist almatjist, kutih kåskih pirra lantaw ja tidtjijih ja suolatih. Sune li pahas maino ja sån li padjel-kätjatum ja neures-lakai anetum kaikaiß, äutål kå sån påti prinsessa häimai. Taste sån li sjaddam ašmakin ja mårakin kaikai wuosti, ja wipai kükew, äutål kå jieknä su waimo pirra alkí suddat. "Måń råkkålin ätnafit

Lannavare mana-häima.

tan kuina åutäß", jaulai prinsessa, "walla måń wiertiw ållo heitet hållamist suina, taina kå kaika håla wuoинoi tåssjetipmen".

Kiesse wäsi, ja tat aike påti, kå prinsessa wäst kalkai kuotet ietjas kiesse-häimaw ja mattsat Stockholmai. Äutål sån påti kungattet ietjas kieres skippasit. Tat kuina, kän fattima wuolen tat häima li, wuoseti talle kietaina tan sigenar-kuina kuouloji ja jaulai: "Måń jakaw, atte prinsessa kalka kaunat su ållo ietjalakatjin". Prinsessa manai su latjo kuorrai, ja kuina, kutti talle li warka jampemin, jaulai sunji: "Måń kitaw Jupmelaw, atte Jesuš Kristuša, su Parne, warra rainet kaikaiß suttoß, ja atte tat lä mu ai rainetam". Kätnjalah kåskin talle su ašnam nierai milte. Si ledjin påtam tat wuostas, jalok kätthamist Jesuša nala.

"Ja tain katnjasin", jaulai prinsešja, "wuoiniw mān waſt ietjam tiuras kierfit".

Åå prinsešja li kuotam Fridhemaw, åttjoi sān alo kirji paktō tietet, kālte tah ſkippasah wieson, ja akev sān muiti ſiaw ja rākkali ſia pieleſt waimolatj kiereswuotaina.

Sten-kol jala kierke-tjatta.

Ållo tālen, mādde miſhona jake mia aike åutål, kaunoi wieka änap jiekkeh ja apeh tan ätnamin kā talle, ja talloī li ållo pakas talke ja ätna rasjjo. Talloī ſjaddin ätnama nanne sāmes alla muorah, mah äh taſt talle kaunoh ja mah ledjin warka te kā ässje muotokah, waiko ſi ledjin muorah ja wil alepuh kā mia pietſeh. Åå tah muorah ſjaddin ila pårraſin, te ſi sārwon ja aſniin ja wimak ſi jārrin ätnami. Mietſen wällahin tuſan ja wil tuſan taſkar muorah ja fuoddoh, ja tai nala våti kiewa ja laire, mah tieddin tait akti. Åå tal tah muorah wällahin laire wuolen, te ſi idtjin mārnāh, ainat ſjaddin te kā kierken jala ållo karra tjattan.

Tat ätnam, kānne tah muorah ſjaddin, wuojoi suoima tjatſe ſiſa, ja laire, mi li tai nanne, ätnani ja ſjattai wimak nāu kassakin, atte talle, kā tah äjeh ätnamist waſt lāh padjanam tjatſe ſiſte, te lāh tah muorah tjieknalin warı ſinne. Tah wareh lāh ſjaddam taſte, atte laire lā tāddom akti ja kassanam kierken. Ja kā talle ſittih wuoinet tait tālotj muorait, te wiertijih paſſet tjieknalis gruwwait jala raikit ätnama ſiſa, wai pātalulum wuolos tai luſa.

Walla äh almatjah paleh taſkar gruwwait pārō kättjama tieti. Juo tālen aitsin almatjah, atte ſi mattin pāltet tait piekit tuoift tālotj muorais, mait ſi kaunin sāmes ſajin, ja atte tat kierke-tjatta jala ſten-kol, nāu kā tarrolattjah jaulih, wadda ſieltes pakas tālāw. Te ſi alfin åtſat kierke-tjatait, ja talle lā ätna gruwah juokte ſajen, kānne kierke-tjatah kaunojih. Tait kierke-tjatait ſi pāltih tampain jala tāllā-hawſain ja lokomotiwin ruoute-wädjai nanne ja tai kum ſi ſuddatih kaiklakatj malmait, kā taſkih ruoutew ja ietja metallait. Ja kā piedjih kierke-tjatait wuobni ſiſa ja pakkatih tait wuobnit ålkolt, te pāta tjatai ſiſte te kā luſta jala gaſa, marw

matta puollitit. Täste sjadda ållo puorre ja tjielka tjuoukas, ja tan tieti kaunojih färtan statan årjan taikar fabrikah, kånne taikih tjuoukatim-gasaw fierke-tjataist. Dåw gasaw si padjih mannat ruoute-rörai tjata, mah läh piejatum ätnama sija. Taist ruoute-röraist mannih ietja rörah pajas huotnahi sija ja kå puollitih gasaw röra kietjen, te tat tjuoukat åbbå huotnahaw.

Stuorra wuorpe ja pântotakka lä tat, jus kånnef kauno fierketjatta. Mia lantan i kaunoh ätnaf täste, tåssje wal sâmes sijin Skåne lantan ållo årjemus kietjen rikast. Ålläh tah fierke-tjatah rätt puorakah-ke. Tan tieti mi wiertip åstet fierke-tjatait ålkorikaist, ja färt jake mi maksep äta sit kutta läkk miljona kruso ålko-rikaita päro fierke-tjatai åutåst. Tat lä ätna pietnik.

Tah gruwawah, maiste fierke-tjatait pallih, läh taiwai sieltes tjielnalah. Muttin wiertijih lagnit tjatait mådde tjuote stikko ätnama siste, ja kå almatjah kalkih mannat wuolos tai gruwawai sija, te si luovitih sian wuolos aimotis kufkes laptje kietjen. Tietelis lä, atte tat i läh ieme laptje, ainat tat lä ruoutest takatum, ja tan kiejen lä te kå unna huonai jala ai tåtnår, maja almatjah tjäkkitih. Åå läh häitam parkamist, te si waft kiesjh sian pajas. Wuolne gruwwa sinne lä ätna raikeh färt kuuloi, kånne fierke-tjatah kaunojih, ja tai raiki jala wathsatakai tjata si wuolkatih tjatait wagnai sinne tan stuoramus raikai, mi pajas manna ätnama nala, ja tanne si lagnijih tjatait pajas tai ruoute-laptji kietjen. Åå pallih tait raikit, te wiertijih taiwai tutet wättjait ja takaw tain raikin kasja muorai ja stuoki kum, nåu atte tah äh kalkah wuolos kattjat ja hautatit almatjit, kuitih parkih tanne.

Watalatj ja lässis parko lä tat parko fierke-tjatta-gruwawai sinne ja ätna almatjah håkkânih tanne färt jake. Wäramus lä, atte muttem gruwain pâta te kå gasa tjatai siste, ja kå tat gasa pâta tålä lafka, te tat puollit ja jutsa te kå rukta jala kruta. Ja jas tal almatj sâita lafka årrot, te tat japma takka witte.

Wäramus oliffo, mi kåsjeck lä sjaddam gruwwa sinne, sjattai tan mannam snyuktja-manon sâmes gruwwan Frankrikan, man namma lä Courrieres (låkåtuwwa nåu kå Kuriär). Tanne alki gruwwa puollef ja åwtå pale håkkâniin änep kå tujan ja kuofte tjuote ålma tan gruwwa sinne.

Arjepluowe kirkō åtästuvivama mangel.

Arjepluowe kirkō.

Arjepluowe wuostas kirkō tsiieggituwai drottnik Kristinast jaken 1640. Walla åtå kirkō tsiieggituwai tai jaft 1765, 1766 ja 1767 ja kätjotuwai Sverje krunoprinsessa milte su namaina Sofia Magdalena. Tat kirkō ailestuwai 1 peiwen åtå-jake-manon jaken 1768 prosta Per Höglströmast. Tan prädiko sinne,

Arjepluowe kirkō sisngelt.

maw sān tassoi hālai ja mi li same kielan, muitajatti sān Arjepluowē almatjijit, kāktes si ietjah ledjin rākkātallam pāsto-jupmeliit, walla kāktes si Jupmela armo pakto ledjin sjaddam Jupmela fuolken. Muttemah taist almatjijst, kūtih wuostak atnin jupmel-teunaštimmew tan firko, ledjin nappo åutåla teunaham pāsto-jupmeliit. Tat firko tjuodtjo ain Arjepluowen, walla tat lä åtåstum tai jaiki 1897, 1898 ja 1899 ja åtåstuwwama mangel lä tat waast ailestum 1 peiwen åtå-jake-manon jaiken 1900 prosta M. T. Berlinast. Tat firko lä talle aiwe tjabbe, ja tjåggolwís lä avon taoste, atte si ådtjoh tjåkanit taikar tjappes tämpeli pašotadtjijit Härra hauskis jupmel-teunaštimmew.

Arjepluowē firko åtåstuwwama åutål.

Sieltes jampme.

Tan mannam kiejen wuostki muttem sapme Sorseljst jala Suorja tjåggolwāast muttem åjestedje lusa Wuonan. Tat sapme li karra wina-jukke. Sān li tantieti åutep mannolakan hālaitattam åjestedjew wina pirra. Kā sān tal matsai häimai, ani sān faronis wina-kaggaw, kuttī kieji 10 litera paikew. Ittji sān mateh wuosti-

tjuodtjot hasitusaw tan jabmem-wadde jukkamusjai. Tantieti alki ålmai smakkot taoste, mi li sitten, nau atte jan karituwai. Ka jan patti ietjas tjaktja-katai, alki jan jukkat alwoosit. Tan katen li jan akti, i aktak tieteh, kalle peiwe, ja tan wuorpetis ålma parko li walsett siija tate kalle falkast.

Hierkeh, mait jan faron ani, pattiila muttem aike mangel parkitum laptji kum pättjo-älo luja. Tiettelis lä, atte tah lika tjanatum, walla ka nälkokätika, te parikiha tah wainwetum slittorah laptjat. Mattep kalle arwetit, makkar suorkow ja waimo-paljtjasaw tan ålma lakamusah ädtjon, ka hierkeh pattiha vani panti taka. Kallekattjah wuolkin åtsjat tav katom ålmaw. Kaunin ai su japmam tan katen, kannne jan li jukkam, wina-litte pastan, mi li lafka kuoros. Tat olifikolatj jabme talwatuwai talktoidje luja. Sjan rapai su rupmahaw ja kaunai, atte su tjäine ja tjaleh ledjin tiewwasah puollem-winaist. Tat wastes falka li siwwa tan ålma japmemi. I läh tat wuostas wärro puollem-wina tieti, ainat maddasoh läh juo jurra ka tat sapme jukkam fitta japmemi.

Tan nuorra same ålmai, kuttu lakkah tav, kätjah, käsas jukkališwuota tålvo! Ietjat häffa tieti patareh kaikusti karra jukkamusjist, mah läh alwos falka ja tantieti peistih rupmahaw ja sielow! Jus tan ih mateh ädtjot taikkar sieltes japmemaw ka tat ålmai, maste mi läp suptsaftam, te tieteh tauk, atte tan tan tjata, atte prukoh karra jukkamusjat, ånetah ietjat tiuras häkkaw. Jus tan harjanah jukkat äna änaput, te tan päistah ietjat hälshow ja sjattah stippasjä ja mangemust tan jamah åutål aike.

Tunji, attjai ja ädnai, sitaw ai jaulat åwtåw pakow. Marjo tåi mannapette jukkališwuota alwos käino nane ja tan pakto wadde-pette neures efsämpelaw ietjate manaita. Walla i nuokes taina. Marjo ai tunno sitot lä, atte manah kalkih mannat sämma käinow ka tåi. Wuostas wina-kunsew läh marjo manah ädtjom atjet jala ietnest. Tat lä kalle taiwai sätitam. Muttem pale watti jämes päntor same-nisjoni puollem-winaw. Ka jan li jukkam sitten kuorrossin, te jaulai jan päntori: "Watteh ai mu patjaita!" Wuoi, man sieltes, atte attje ja iedne, kutiliha lika pierrim wuojetit manait tan puorre käino nala, sjattaika sia wuostas tjadjitidjen! Hjatallit, makkar tuopmo kalka taikari padjel pätet! Varotit ietjate ja muitit Härra Jesusa pakoit: "Sunji lä puorep, atte kärna-fierke piejatuwva su tjeipeta pirra ja jan palkestuwva sänwvai, ka atte jan willit åwtåw taist unnakattjaist". Luk. 17: 2.

Wesuwius.

Färtahatj tieta, atte sames sajin tan mia ätnama nanne kaunojih taffkar wareh, mai siste suowwa padjan ilmai ja kierkeh ja lunah palkestuwih pajas. Muttin sääta nån ai, atte tai siste kåltih te kå stuorra änoh, maine i läh tjatse, ainat te kå puolle taikan, mi lä tiewas suddam kierkist. Dåv suddam kierke-taikanaw kåttjoh lawan. Kå taffkar tållå-ätno jala lava-ätno kålka wuolos mättsai jala stata sisa, te tat pälta kaika, mi lä tan kåino nanne. Ja tah kierkeh ja lunah, mah palkestuwih pajas ware siste allaki ilmai, tah kåttjih wuolos ware pirra, kåddih almatjit ja flitorit ja kåptjih kiettit ja pältoit wuollasiha. Ware padjelin ja pirra tjuodtjo alwos palwa, man sinne lä nån sjäunyat kå ijan ja maste ältafasah ja sieltes rasjjo påta, ja warre jutja nån kå lului wäramus atja-raite. Íjan paita te kå tållå ware siste, ja tan tieti si kåttjoh taffkar warit tållå-warren jala tållå-wuokje warren.

Älta kulos tållå-warre kauno ärjeli Europan tan tjappa Italia lantan sames stuorra stata laffosin, man namma lä Neapel. Tan tållå-warre namma lä Wesuwius. Åbbå alla warre lä tat, 1300 metera jala 2,180 stikkö, te kå alla warre padje-lantan mia lumne. Älo padjan suowwa tan ware tjåkkast ja kierkeh palkestuwih pajas tan siste, walla änamus pale tat i takah wahakaw, ainat almatjah wiesjoh rafen ware wuolen. Åtna tjappa statah läh ai tan pirra ja färt jake pätih mädde tuhan almatjah ietja rikäist tåkko kåtjatjit, man tjappak ja suotas tat paite lä, kåinne alo lä piwwalis kiesse ja ruodnis muorah. Muttin sääta tauk, atte tat warre ai taffa ätna wahakaw ja kådda almatjit, ja nån lä sjaddam jurra tai peiwi, wuoratjis-mano alkoi. Talloin alkii ätnam häffat sielpit ja takai te kå wäramus kuolton lunaisit ja kierkist, mah kåptjin lantaw witaosit ware pirra ja spiedjin kaikait pältoit ja kartenit. Alla kuoltolakah sjaddin lunaisit färt sajen ja wimak flapmin täpeh ai tai lásjis kierki tieti, mah kåttjin tatja nala. Åtna almatjah kåtte-tuwwin. Sames unna statan ledjin almatjah pätaram kirkö sisa, kåinne råkkälin Jupmeliist wiefew, walla kierkeh kåttjin kirkö nala ja wimak tat flamai ja hautati ätasit tjuote almatja ietjas wuollai. Stuorra lava-änoh kålkin ai wuolos warest ja taffin sieltes stuorra wahakaw.

Talle lä Wejuwiis waft alkam sjawonit ja heitet kierkit palkestimmeest ja lawaw kåskåtimmeest, walla mådde tjuote almatjah läh maßham häkkaw ja ätna jaket wassih ain, åutål kå kaika wahat lä waft tiwotum.

Tålen, Kristusa riekatimme pale, li tat warre ållo sjawot, ja talloi jakkin almatjah, atte tat li ållo jaddam, walla jaket 79 Kristusa riekatimme mangela alki tat waft wuokset tålaw ja kunait, ja talloi hautatuwin kålmå stata kunai wuollai. Äkta taist stataist, man namma li Pompeji, lä talle mia aiken waft paletum pajas kunai siste, ja tanne matta wuoinet, kåkte tålotj italialattjah jala romalattjah wieshon Kristusa riekatimme pale, makkarah sia tåpeh ja kauneh ledjin ja man tjappafin tat sia stata li hörwatum.

Zaken 1631 li wil wärap. Talloi kåtti tat alwos warre åbbå faktje luke nan tujan almatja.

Ätna takkar tållå-wareh kaunojih tan mia ätnama nanne. Lakamusah läh Islanta stuorra suollon, mi lä 150 mila allelin Wuona rikast. Japanin ja Amerikan ja mådde ietja lantain läh ai stuorra tållå-wareh, walla mia lantan i kaunoh äktak takkar neures warre, ja puorak lä tat.

San Francisko stata Amerikan tåssjituwai ätnam-ffielpima paktö arrat itietist 18 peiwen wuoratjis-manon. Änap kå witta tjuote almatja kåttetuwin, kå tåpeh flapmin, ja alwos stuorra stata sjattai ietjalakai ai. Raiklakatj åpmotakta peistetuwai, ätasit åwtå luke nan tjuote miljona kruso åutåst. Stuorra ja pântas ja ållo tjappa stata li tat San Francisko Amerika alotj katten. Tanne wieshon 343,000 almatja, äkta ätnak kå Stockholm. Talle si waft alkih tjieggit tav stataw ja ruwwa tat litj äktak stuorak ja tjappa kå åutåla.

Marokko tieti i sjattah mike tårro Europa stuorra rikai kafan, nåu kå attjał warka mati wuortet. Dah saddakah, kå pirra mi läp jupthaftam jåmes åutep nummerin, läh talle takfam sjapatusaw kafanisa, nåu atte rafe matta aimon årröt. Walla i äktak tieteh, man kukkan tat rafe ådtjo tjuodtjot.

Åltå prinſa riektati midji 22 peiwen wuoratjis-manon, kå prinſa Gustaf Adolfsa nijon, prinſessha Margareta, riekatatti warres parnew, kuttii åttjoi namait Gustaf Adolf Oscar Fredrik Arthur Edmund ja kuttii kalka kåtjotuwat Gustaf Adolfin. Tat nuorra parnefutj kalka akti sjaddat Swerje kånåkassan ietjas atje, adja ja adja atje, talatj kånåkaſa, mangelin. Ð läh kåsjeł åutåla sjaddam, atte Swerje kånåkis lä ådtjom wuonet ietjas parne parne parnew. Tat åtå prinſa kalka ai kåtjotuwat Wästerbottena härtigin.

Alla åiweh Kina lantaſt läh åttjał påtam Stockholmiař kåtjatjij, maffar mia lanta lä ja kåkte tat stiurituvw. Allemus åiwe ſia kaſfan lä te kå kånåkis jåmes lanta-taiwa padjel, man finne lä warka kiertaw kierte änap almatjah kå tappe åbbå Swerje lantan. Såń lä te kå wuolep kånåkis alemus kåſara wuolen. Tat lä ållo åutoſ ſaka, atte tah finalattjah läh tieki påtam. Åluteput ſi läh mannam ietja europalatj rikain, åutål kå tieki jåwåſatin. Tålen li farra puorko, atte ittji aktak finalatj åttjoh wuolset ietja lantaita. Ittji aktak europalati-ke åttjoh påtet tåkko. Tälloī kinalattjah idtjin ſitah tietet maitek mia wiesjom-tjärta pirra ja kåkte tappe prukojih ätnamaw, tsieggijih fabrikait ja tåkkih ruoute-wädjait ja nåu wil. Si jaffin, atte kaika li wieka puorep tåppe lulemus Ašian Kina rikan, ja padjel-kiettjin miaw ſielteslakai. Walla talle lä kaika ietjaituwam. Talle läh finalattjah wuoinam, atte japanalattjah läh mattam åitet tait alwos karjelit jurra tan tieti, atte ſi läh puktam europalatj wiesjom-tjärtaw ja tietemaw ietjaſa lantai, ja talle ſittih finalattjah ai te kå mannat europalattjai ſkåula tjata. Talle mi mattep tåiwot, atte tat ſtuorra Kina rika lä kåttjam ja atte europalatj tietem ja europalatj parko kalka påtet tåkko ai. Minotis ſtuorak lä Kina, warka 25 kierte ſtuorap kå mia lanta, ja tanne kaunojih 80 kierte änap almatjah kå tappe Swerjen. Ånamujah taiſt finalattjaift äsläh påtam kristafiswuotai.

Ryžlantan lä ain ſieltes ätna ſtuime, ja passat wierti, atte kå kiesse påta, te alka ſisngelis tårro tan olifkolatj lantan.

